

Sygn. akt I KO 6/21

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

w sprawie **K. J.**,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 16 czerwca 2021 r.,
wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym
wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 7 listopada 2018 r., sygn. akt II AKa
(...), utrzymującym w mocy wyrok łączny Sądu Okręgowego w O. z dnia 5 czerwca
2018 r., sygn. II K (...)
na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

postanowił:

**odmówić przyjęcia wniosku K. J. wobec jego oczywistej
bezzasadności.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. akt II K (...)/18, Sąd Okręgowy w O. połączył kary łączne 4 lat pozbawienia wolności, orzeczoną wobec skazanego K.J. wyrokiem Sądu Okręgowego w O. w sprawie II K (...)/14 i 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną w sprawie tego Sądu II K (...)/15, wymierzając karę łączną 6 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz kary grzywny orzeczone wyrokami Sądu Okręgowego w O. w sprawie II K (...)/15 oraz Sądu Rejonowego w Ł. w sprawie II K (...)/15 i wymierzył karę łączną grzywny 300 stawek dziennych przy ustaleniu jednej stawki na kwotę 100 zł.

W następstwie rozpoznania apelacji obrońców skazanego oraz prokuratora wyrokiem z dnia 7 listopada 2018 r., sygn. II AKa (...), Sąd Apelacyjny w B. utrzymał w mocy powyższy wyrok łączny.

Skazany K. J. złożył wniosek o wznowienie tego postępowania, gdyż w jego ocenie ujawniły się nowe fakty i dowody, wskazujące na to, że „złamano prawo poprzez błędne przyjęcie okoliczności wpływających na obostrzenie kary”, co polegać miało na następujących uchybieniach:

- przyjęciu za dolną granicę wymiaru kary łącznej kary 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, gdy tymczasem powinna ją stanowić kara 3 lat pozbawienia wolności orzeczone jako kara jednostkowa za jeden z czynów przypisanych skazanemu wyrokiem w sprawie II K (...)/15, bowiem skazany przestępstwa popełnił do dnia 17 czerwca 2013 r., a więc w okresie obowiązywania „poprzednich przepisów”, zaś w 2015 r. zostały wprowadzone „niekorzystne dla niego zmiany”,
- niezastosowaniu w sprawie II K (...)/14, „obligatoryjnego art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 1 i 2 k.k. i 12 k.k. w zw. z art. 60 § 3 k.k.”,
- nieuwzględnieniu, że materiał dowodowy zgromadzony w wymienionych enumeratywnie postępowaniach karnych, w tym w sprawach Sądu Okręgowego w O.: II K (...)/14 i II K (...)/15, wskazuje, że w okresie od 1 sierpnia 2009 r. do 17 czerwca 2013 r. funkcjonowała pod jego kierownictwem tylko jedna grupa przestępcza, wobec czego został skazany dwukrotnie za ten sam czyn, przez co doszło do naruszenia „art. 11 § 1 i 2 k.k., art. 12 i art. 91 § 1 k.k. w zb. z art. 60 § 3 k.k.”,
- spowodowaniu, że zastosowany wobec skazanego art. 60 § 3 k.k. (w sprawie II K (...)/14), biorąc pod uwagę sumy kar „spełnia swoją rolę jedynie teoretycznie”,
- niezasadnym uznaniu, że grzywna orzeczone w sprawie II K (...)/14, została w całości wykonana i nie podlega łączeniu z grzywną w sprawie Sądu Okręgowego w O., II K (...)/15, gdyż jej równowartość została pokryta „z pieniędzy z przestępstwa”, albowiem w takiej sytuacji skazany nie powinien ponosić tego negatywnych konsekwencji w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego.

Skazany zawniósł nadto:

- o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu w niniejszym postępowaniu wznowieniowym,
- uwzględnienie dołączonych kserokopii pism oraz orzeczeń (k. 4-52).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z uwagi na spełnienie warunków określonych w art. 545 § 3 k.p.k. właściwym rozstrzygnięciem okazała się odmowa przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania jako oczywiście bezzasadnego. Treść powyższego przepisu obliguje do przeprowadzenia kontroli wniosku strony, która nie dopełniła wymogu sporządzenia i podpisania go przez obrońcę lub pełnomocnika pod kątem tego, czy nie jest on oczywiście bezzasadny, bez konieczności wzywania jej do uzupełnienia tego braku. Oczywiście bezzasadność wniosku o wznowienie postępowania wiązać należy z sytuacją, w której w jego treści odwołano się do okoliczności będących już przedmiotem rozpoznania w postępowaniu o wznowienie. Wymieniając tę podstawę ustawodawca posłużył się zwrotem „w szczególności” nie stwarzając tym samym zamkniętego katalogu powodów uznania wniosku za oczywiście bezzasadny. Nie jest zatem wykluczona możliwość jego rozbudowania o przesłanki mogące się wyłonić na tle realiów indywidualnej sprawy. Racjonalne jest twierdzenie, że powyższą ocenę odnieść trzeba także do sytuacji, w której w sposób jaskrawy i nie wymagający szczególnie pogłębionego badania wniosek nie będzie wykazywał istnienia podstaw wznowieniowych, określonych w przepisach rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego oraz, gdy brak będzie przesłanek do wznowienia postępowania *ex officio* lub podstawy te będą wprawdzie powołane, lecz tylko formalnie.

Oceniając z tej perspektywy wniosek o wznowienie postępowania w przedmiocie wyroku łącznego złożony przez skazanego K.J., stwierdzić należało, że nastąpiła w nim kumulacja określonych wyżej przesłanek, co doprowadziło do odmowy przyjęcia tegoż wniosku w trybie art. 545 § 3 k.p.k.

Skazany kwestionował rozmiar kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wobec niego prawomocnym wyrokiem łącznym (sygn. II K (...)/18) podnosząc między innymi, że w płaszczyźnie intertemporalnej za podstawę prawną wymierzenia tej kary przyjęto niekorzystne dla niego uregulowania. Z uwagi na zmiany przepisów kształtujących orzekanie kary łącznej, należało je niewątpliwie w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego wobec K.J. rozważyć i ustalić właściwy stan prawny będący podstawą wyrokowania. Od powinności zbadania tej kwestii nie uchyliły się jednak ani Sąd I instancji (uzasadnienie - k. 243-244), ani też Sąd

odwoławczy (uzasadnienie – k. 522v). Sądy te ustaliły, przy uwzględnieniu treści przepisu przejściowego (tj. art. 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r.), że podstawę wydanego wobec skazanego wyroku łącznego powinny stanowić przepisy Kodeksu karnego w brzmieniu nadanym z dniem 1 lipca 2015 r. Nie jest to zatem okoliczność mogąca mieć znaczenie w aspekcie ewentualnych podstaw wznowienia postępowania.

Kwestia wymiaru kary łącznej, tak w zakresie pozbawienia wolności jak i kary grzywny, była przedmiotem kontroli instancyjnej (wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 7 listopada 2018 r. – k. 520- 524v) oraz kontroli w zakresie istnienia ewentualnych podstaw kasacyjnych (k. 726, k. 765-766). Sąd ten wskazał, że instytucja kary łącznej nie służy poprawie sytuacji prawnej osoby skazanej zwłaszcza, że dopuszczenie się większej ilości przestępstw stanowi istotny czynnik prognostyczny przemawiający za orzekaniem kary łącznej w kształcie surowszym, aniżeli wynikający z zasady absorpcji. Wyrażanie dezaprobaty wobec tego stanowiska nie może być skuteczne w postępowaniu wznowieniowym i zdecydować musiało o oczywistej bezzasadności wniosku.

Pozostała część argumentacji przytoczonej przez skazanego odnosiła się już nie tyle do samego wyroku łącznego, co do skazań objętych tymże wyrokiem łącznym, co również nie stanowiło podstawy do nadania wnioskowi dalszego biegu. Celem postępowania o wydanie wyroku łącznego jest badanie warunków do ewentualnego połączenia kar orzeczonych prawomocnymi wyrokami, nie zaś merytoryczna kontrola zawartych w nich rozstrzygnięć. Niezależnie od powyższego zauważyć trzeba, że wyrok w sprawie II KK (...)/15 podlegał już kontroli odwoławczej (k. 394-395v), kasacyjnej (sygn. III KK (...)), jak również zainicjowanej złożeniem przez skazanego wniosku o wznowienie postępowania (sygn. I KO 42/20). W tym postępowaniu poddana została analiza ewentualnych podstaw wznowieniowych również w postępowaniu II K (...)/14. Oceniając treść wniosków w trybie art. 545 § 3 k.p.k. Sąd Najwyższy rozważył całokształt argumentacji odnoszącej się do tych skazań, w tym między innymi do powtórnego obecnie zarzutu naruszenia reguły *res iudicata*, mającego polegać na dwukrotnym przypisaniu skazanemu działania w strukturach zorganizowanej grupy przestępczej (postanowienie z dnia 12 maja 2021 r., sygn. – k. 148-150 akt SN, I KO 42/20).

Badano także treść dołączonych do niniejszej sprawy (w formie kserokopii) pism i orzeczeń. Nie jest to zatem materia mogąca uprawdopodobniać istnienie przesłanek do merytorycznego rozpoznania wniosku o wznowienie postępowania o wydanie wyroku łącznego. W tym stanie rzeczy wniosek skazanego ocenić należało jako oczywiście bezzasadny.

Implikacją powyższej oceny było też uznanie wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu za bezprzedmiotowy. Wstępna kontrola wniosku o wznowienie postępowania na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. służyć ma bowiem wyeliminowaniu konieczności przeprowadzania różnego rodzaju czynności procesowych związanych z wnioskiem, który w stopniu oczywistym nie może doprowadzić do wznowienia postępowania. Niezasadne jest więc wyznaczanie obrońcy z urzędu, skoro nie istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia jakichkolwiek okoliczności, które mogłyby być rozpatrywane w aspekcie podstaw wznowienia postępowania o wydanie wyroku łącznego.